

خاطرات امریکا

خاطرات امریکا

چارلز دیکنز

عباس گودرزی

سرشناسه: دیکنز، چارلز، ۱۸۱۲ - ۱۸۷۰ م. Dickens, Charles
عنوان و نام پدیدآور: خاطرات امریکا/ چارلز دیکنز/ ترجمه عباس گودرزی/ تصاویر از مارکوس استون آر. ای
مشخصات نشر: تهران: بنگاه ترجمه و نشر کتاب پارسه ۱۴۰۰
مشخصات ظاهری: ۴۱۶ ص
شابک: ۹ - ۸۴۹ - ۲۵۳ - ۶۰۰ - ۹۷۸
وضعیت فهرست‌نویسی: فیپا
یادداشت: عنوان اصلی: American notes for general circulation.
موضوع: دیکنز، چارلز، ۱۸۱۲ - ۱۸۷۰ م./ ایالات متحده -- سیر و سیاحت
شناسه افزوده: گودرزی، عباس، ۱۳۵۵ - مترجم
رده‌بندی کنگره: E۱۶۹
رده‌بندی دیویی: ۸۱۸/۵۲۰۳
شماره کتابشناسی ملی: ۸۷۵۰۹۳۴

■ خاطرات امریکا

چارلز دیکنز	ترجمه عباس گودرزی
آماده‌سازی و تولید:	بنگاه ترجمه و نشر کتاب پارسه
طراحی گرافیک: پرویز بیانی	چاپ و صحافی: جواهری
نوبت و شمارگان: چاپ اول ۱۴۰۳، ۵۵۰ نسخه	

همه حقوق چاپ و نشر برای بنگاه ترجمه و نشر کتاب پارسه محفوظ است.
هرگونه اقتباس از این اثر، منوط به دریافت اجازه کتبی از ناشر است.

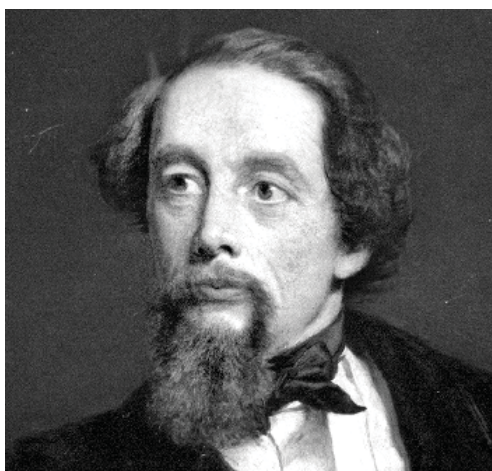
بنگاه ترجمه و نشر کتاب پارسه

تهران، خیابان انقلاب، خیابان فخررازی، خیابان شهدای ژاندارمری شرقی، پلاک ۷۴،

طبقه سوم، تلفن، ۶۶۴۷۷۴۰۵

@ketabeparseh

چارلز دیکنز (۱۸۱۲-۱۸۷۰)

خاطرات امریکا سفرنامهٔ چارلز دیکنز از دیدار او- به همراه همسرش- از امریکای شمالی است که در فاصلهٔ ماه‌های ژانویه تا ژوئن سال ۱۸۴۲ انجام شد. طی این سفر، دیکنز به‌مانند سیاح و مشاهده‌گری تیزبین عمل کرده و هم از پیشرفت‌ها و نوآوری‌های جامعهٔ تقریباً نوپای امریکا شرحی مبسوط به دست می‌دهد و هم کاستی‌ها و گاه زشتی‌های فرهنگ و رفتار مردمان آن را به باد انتقاد می‌گیرد. دیکنز بعد از ورود به امریکا در شهر بوستون، از شهرهای لوول، نیویورک و فیلادلفیا دیدن کرد و در مسیر جنوب تا ریچموند، از سمت غرب تا سنت‌لوئیس و در جهت شمال تا کبک در کانادا را سیاحت کرد.

این سفرنامه فقط شرحی عینی از جامعهٔ امریکا نیست و از بسیاری جهات، نشان از آثار ادبی نویسنده دارد و در آن، دیکنز از توان قلم، نگاه طنزانه و قدرت تحلیل موشکافانه‌ای که وامدار سبک رئالیستی اوست بهره می‌برد تا تصویری کامل و تأمل‌انگیز از ابعاد مختلف جامعه، فرهنگ و حتی طبیعت بکر آن سرزمین ارائه دهد. تخیل و تصویرگری واقع‌گرای نویسندهٔ رمان‌هایی چون *آرزوهای بزرگ*، *آلبور توئیست* و *داستان دوشهر*، خواننده را با او همراه و همدل می‌کند و تا عمق لایه‌های زندگی و فرهنگ آن روزگارِ دنیای نو را نشانش می‌دهد.

این کتاب را به دوستان خود در امریکا پیشکش می‌کنم؛ آن‌ها که
استقبالی از من کردند که تا همیشه با خوشدلی و با غرور به یاد خواهم
داشت و به من آزادی قضاوت و تحلیل دادند، و آن‌ها که هرچند کشور
خود را دوست دارند ولی هر حقیقتی را که دربارهٔ آن مطرح شود،
اگر از سر مهر و انصاف بیان شده باشد، تاب می‌آورند و می‌پذیرند.

چارلز دیکنز

فهرست

۱۱	مقدمه مترجم
۱۷	مقدمه‌ای بر چاپ اول و ارزان «خاطرات امریکا»
۱۹	فصل اول: عازم شدن
۳۳	فصل دوم: مسیر عبور
۵۵	فصل سوم: بوستون
۱۰۹	فصل چهارم: راه آهن در امریکا
۱۲۳	فصل پنجم: ورسستر، رودخانه کنکتیکت. هارتفورد،
۱۳۷	فصل ششم: نیویورک
۱۶۵	فصل هفتم: فیلادلفیا و تنها زندان آن
۱۸۹	فصل هشتم: واشینگتن، قوه مقننه و کاخ ریاست جمهوری
۲۱۵	فصل نهم: قایق بخار شبانه بر رودخانه پوتوماک،
۲۴۳	فصل دهم: نکاتی بیشتر در باب قایق کانال،
۲۵۹	فصل یازدهم: از پیتزبورگ به سمت سینسیناتی
۲۷۳	فصل دوازدهم: از سینسیناتی به لویزویل
۲۹۳	فصل سیزدهم: سفری کوتاه به لوکینگ گلاس پریری و بازگشت

۱۰ ■ خاطرات امریکا

- فصل چهاردهم: بازگشت به سینسیناتی، سفر با درشکه... ۳۰۵
- فصل پانزدهم: در کانادا، تورنتو، کینگستون،... ۳۳۱
- فصل شانزدهم: سفر بازگشت ۳۵۹
- فصل هفدهم: برده‌داری ۳۷۳
- فصل هجدهم: کلام آخر ۳۹۷
- پی‌گفتار ۴۱۱

مقدمه مترجم

چارلز دیکنز در کشور ما، همانند سایر کشورهای جهان، بسیار شناخته شده است و کمتر نیاز به معرفی دارد. او را اغلب با آثاری مانند سرود کریسمس، آرزوهای بزرگ، دیوید کاپرفیلد، الیور توئیست، داستان دو شهر و شخصیت‌هایی مانند اسکروچ، پیپ، خانم هاویشام و غیره می‌شناسیم که در قالب آثار ترجمه شده و اقتباس‌های سینمایی و تلویزیونی از آثار او برایمان خاطره‌ساز شده‌اند. او زاده ۱۲ فوریه سال ۱۸۱۲ در همپشایر انگلستان و متوفی به سال ۱۸۷۰ است. زمانی که دیکنز در اوج پختگی هنری و شهرت خود به سر می‌برد و حتی بیش از قبل به نوشتن با ولع تمام ادامه می‌داد، سکتۀ قلبی امانش نداد و دست‌اش را از نگاشتن برای همیشه باز داشت. با اینکه او تحصیلات رسمی شاخصی نداشت، به مدت بیست سال به ویراستاری مقالات یک مجله اشتغال داشت و در طول حیات ادبی خود، پانزده رمان شاخص، ده‌ها داستان کوتاه و چندین اثر غیرادبی به رشته تحریر درآورد و در نوشتن نامه و مکاتبه هم یدی طولاً داشت. او دو بار به امریکا سفر کرد که یکی به سال ۱۸۴۲، در قالب این مجلد تصویر شده و سفر دوم هم به سال ۱۸۶۷ صورت گرفت که بیشتر یک سفر کاری بود و ضمن آن، دیکنز

به خوانش آثار خود در حضور مردم به طور گسترده اقدام کرد و درآمدی هنگفت (بالغ بر نوزده هزار پوند) کسب کرد.

خواندن اثر حاضر از قلم نویسنده‌ای که بسیاری او را بزرگ‌ترین رمان‌نویس عصر ویکتوریا^۱ دانسته‌اند^۲ بسیار مغتنم است. دیکنز با مهارت روایی خود که وامدار نثر ادبی اوست، خواننده را با خود همراه کرده و با تصویرگری دقیق و موشکافانه، باعث می‌شود که خواننده به او احساس نزدیکی خاصی کند و در مشاهداتش سهیم شود. از آنجا که روایت این اثر عینی و مستند است و از منظر اول‌شخص بیان می‌شود، لحنی بسیار صمیمی دارد و درک و همدلی با آن لذت‌بخش است. همچنین، بسیاری از ویژگی‌های خُلقی و مرام دیکنز هم در روایت او از وقایعی که در این سفر از سر گذرانده بود، قابل کشف و لمس هستند. مثلاً، خواننده با علائق و بیزاری‌های نویسنده آشنا شده و درمی‌یابد که او چگونه نسبت به محرومان، فقرا و معلولان در جامعه احساس شفقت و مهربانی دارد و از کسانی که نهادهایی مانند برده‌داری و سیاست‌زدگی را حمایت و ترویج می‌کنند بیزار است. شناختِ روحیاتِ ماجراجو، کنجکاو و نکته‌سنج دیکنز هم از این اثر پیداست. همراهی با نگاه تیزبین و تحلیل‌گر او در بررسی ابعاد مختلف زندگی اجتماعی امریکا و مردم آن از جذابیت‌های دیگر اثر اوست. به همین ترتیب، روایت نویسنده زمینه‌پی بردن به آداب و سنن مردم آن روزگار را فراهم می‌کند.

دیکنز تمهیدات ادبی زیادی به کار می‌گیرد تا تصویری کامل و شفاف ولی

۱. دوره طولانی مدت سلطنت ملکه ویکتوریا در انگلستان که از تاجگذاری او در ۲۰ ژوئن ۱۸۳۷ آغاز شد و تا زمان مرگ‌اش به تاریخ ۲۲ ژانویه ۱۹۰۱ ادامه داشت. (پانویس‌های کتاب از مترجم است.)

2. Black, Joseph Laurence (2007). "Charles Dickens". In Black, Joseph Laurence (ed.). *The age of romanticism. The Victorian era. The twentieth century and beyond. The Broadview Anthology of British Literature. 2.* Broadview Press. pp. 735–743.

در عین حال، تحلیلی و نقادانه از مشاهدات خود ارائه دهد. بخش قابل توجهی از روایت این سفرنامه به توصیف مناظر و مناطق طبیعی اختصاص دارد که در روزگار دیدار دیکنز از امریکا، اغلب بکر و کاملاً وحشی بوده‌اند. هر زمان که احساس نشاط دارد، زیبایی و طراوت طبیعت را با حس و حال درونی خود متناظر می‌کند و برعکس هر جا احساس کسالت و رخوت محیط و همسفران (که آن را گاهی از مختصات مرام امریکایی‌ها می‌بیند) او را آزرده و ملول می‌کند، از بیان زشتی و نازیبایی مناظر که ملازم حالات روحی او هستند، صرف نظر نمی‌کند. مجموع این ویژگی‌ها به ما کمک می‌کند به روحيات نویسنده آن رمان‌های بزرگ و به یادماندنی بیشتر پی ببریم و شاید به بخشی از علل گرایش او به نشان دادن زندگی و احوال فقرا، کودکان خیابانی و یتیم و افراد محروم در جامعه انگلستان قرن نوزدهم بیشتر واقف شویم.

درباره این ترجمه

رویارویی با زبان خاص دیکنز در ترجمه این اثر و هم‌وردی با قلم توانمند او چالشی بزرگ و سخت بود ولی ارزش مبادرت را داشت. با اینکه این کتاب در واقع سفرنامه یا شرح خاطرات او از سفرش به امریکاست، هرگز از کیفیت یک رمان ادبی خالی نیست. نثر سخت و پخته دیکنز که حاصل غور او در زبان ادبی و بعد از نگارش چندین رمان شاخص به دست آمده بود، در این اثر نیز با قدرت تمام رخ نموده است. از خواص نثر او این است که در اثری مستند مانند این سفرنامه هم هرگز به گزارش کردن مشاهدات صرف بسنده نمی‌کند و از تصویرگری فقط به عنوان بستری برای تفسیرگری و تحلیل‌گری بهره می‌برد. در واقع، در کنار اطلاعاتی که زبان او در ضمن کارکرد اصلی و مشهود خود ارائه می‌دهد، همواره چاشنی نقد و تفسیر به همراه رنگ و لعاب طنز و طعنه زینت بخش آن زبان هستند. بنابراین، دیکنز در این روایت ظاهراً عینی و گزارشی، مانند رمانی تخیلی، از قدرت بیان و

تصویرگری خود بهره برده و به آن جنبه‌ای بسیار گیرا می‌دهد. ویژگی دیگر نثر به کار رفته در این اثر، که کار ترجمه را دشوار می‌کند، تأثیر سبک رئالیستی نویسنده است که در رمان‌هایش وظیفه موشکافی احوال و رفتار شخصیت‌ها و روابط بین آن‌ها را برعهده دارد و در اینجا هم از پرداختن به ریزترین جزئیات ابا ندارد. در حقیقت، مشاهده‌گری دیکنز و ریزبینی کنجکاوانه او تنها به مدد آن سبک نوشتاری است که متجسم شده و رئالیسم است که به روایت او را جان می‌بخشد. این کیفیت شاید به تنهایی کار را دشوار نکند ولی زمینه را برای ویژگی دیگری از نثر دیکنز فراهم می‌کند که چالش‌انگیز است؛ اینکه مشاهدات و روایت کردن آن مشاهدات چنان مفصل است که گویی نویسنده نمی‌پذیرد که زبانی ساده‌تر و سراسرتر برای بیان انتخاب کند. و در ادامه، این زبان غامض دو خاصیت پیدا می‌کند که حوصله را بر مترجم تنگ می‌کنند.

اول اینکه، هر کدام از جملات نویسنده گاهی (اغلب!) تا یک پاراگراف کامل را بالغ می‌شوند و یا یک پاراگراف مفصل از یک یا دو سه جمله تشکیل می‌شود. در چنین حالتی، یک جمله از چندین بخش یا جمله‌واره اصلی و تعداد کثیری جمله‌واره و عبارت معترضه و وصفی و اضافی تشکیل می‌شود که دائم در اندیشه اصلی آن مداخله کرده و به بار آن می‌افزایند. حتی خواندن این جمله‌های بلند نفسگیر است. در ترجمه چنین جملاتی، سعی شده تا حد امکان و به منظور رعایت امانت و پیروی از سبک اثر، جملات فارسی هم بلند و به همان اندازه مفصل باشند تا کل اندیشه و معنای ملحوظ در آن‌ها به بهترین شکل منتقل شود. ولی گاهی ناگزیر باید جمله به قطعات و بخش‌های کوچک‌تر تقسیم می‌شد تا معنا رسایی لازم را پیدا کند. دوم، کاربرد کلمات و واژگانی است که معانی آن‌ها حتی برای انگلیسی‌زبانان امروزی هم دور از ذهن و غریب هستند و بسیاری اکنون در فرهنگ لغت‌های تک‌زبان با برچسب «کهنه» یا «ادبی» و غیره مشخص شده و در محاورات

و مکالمات روزمره جایگاهی ندارند. وجود این گونه کلمات هم چالشی بود که به مدد فرهنگ لغت‌های تک‌زبانه مرتفع می‌شد.

به این موارد، باید موضوع لحن کلام نویسنده را هم اضافه کرد که در جای‌جای روایت او کاملاً ملموس و انتقال آن در ترجمه گاهی دشوار می‌نمود. در کل، با توجه به این حقیقت که دیکنز در نظر دارد که مردم امریکا هم از خوانندگان اثر او هستند، سعی دارد که موضعی عینی و غیرمتعصبانه در مشاهدات خود در پیش بگیرد و بیشتر مقام یک مشاهده‌گر دقیق و نکته‌سنج را برمی‌گزیند، ولی بیزاری او از برخی زشتی‌ها در رفتار و رسوم مردم امریکا باعث می‌شود که طنز و طعنه را چاشنی کلام خود کرده و تا حد امکان، از صراحت پرهیز کند. البته، همزمان از تحسین و تمجید بسیاری از رفتارها و نهادها در جامعه امریکا هم غافل نیست و بخش قابل توجهی از روایت خود را به آن اختصاص می‌دهد. امید است ترجمه حاضر توانسته باشد ابعاد مختلف این اثر سترگ از قلم این نویسنده بزرگ را به کفایت منتقل کرده و موردپسند خوانندگان عزیز قرار بگیرد.